

Література:

1. Гринчишин Я.М. Стратегічний підхід до антикризового управління підприємствами. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2021. Т. 32 (71). № 1. С. 38-41.
2. Гудзь О.Є. Формування стратегії антикризового управління підприємствами. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 2 (28). С. 4–10.
3. Самойленко В.В. Удосконалення методів антикризового менеджменту в умовах сучасних інформаційних технологій. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/4_2020/105.pdf
4. Бочарова Н.А., Тупицька Є.О. Розробка управлінських рішень щодо вибору антикризової стратегії АТП. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. № 2(1). С. 34-49.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ВІЙНИ

Олійник Д.О.

*Науковий керівник: Нестеренко В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Управління підприємством в умовах війни може бути серйозною проблемою для керівництва, оскільки існує багато факторів, які можуть негативно вплинути на діяльність підприємства.

Розглянемо деякі з основних особливостей управління підприємством в умовах війни.

Ризики безпеки: під час війни компанія може зіткнутися з небезпекою, такою як бомбардування, атаки і т.д. Тому керівництво має забезпечити безпеку своїх працівників, забезпечити їх евакуацію в разі потреби та вжити заходів щодо охорони майна підприємства.

Брак ресурсів: під час війни такі ресурси, як електроенергія, вода, паливо тощо можуть бути недоступним або обмеженим. Керівництво має вжити заходів для збереження цих ресурсів і забезпечення їх оптимального використання.

Необхідність адаптації: війна може змінити бізнес-середовище та вимоги ринку. Тому керівництво має бути готовим адаптуватися до нових умов і змін у бізнес-планах, щоб залишатися конкурентоспроможним.

Необхідність підтримки держави: Під час війни держава може вимагати від підприємства військові замовлення, або навпаки, підприємство може отримати заборону на виконання деяких замовлень. Керівництво має вміти знаходити компроміси та співпрацювати з державою в інтересах обох сторін.

Зміни в кадровій політиці: під час війни працівники можуть бути призвані на військову службу або залишити компанію через відсутність роботи. Керівництво має бути готове до таких змін і мати план на випадок відсутності ключових співробітників.

Зміни у виробничій логістиці: під час війни можуть бути зруйновані виробничі потужності, перекриті дороги та транспортні шляхи.

Отже, для продовження існування підприємства необхідною є певна його адаптація до військових дій в країні. Це може стати дуже важливим кроком для забезпечення виживання та стабільності в умовах війни. Розглянемо заходи, які можуть допомогти підприємству адаптуватися до військового конфлікту.

Оцінка ризиків - необхідно оцінити ймовірність військових дій у регіоні, а також можливі наслідки для підприємства. На основі цієї оцінки розробляють плани захисту персоналу, обладнання та майна.

Створення запасів - запасів необхідних матеріалів, запасних частин і продуктів, які можуть знадобитися у випадку військового конфлікту. Це допоможе забезпечити безперебійну роботу підприємства в разі недоступності або перебоїв з постачанням.

Розробка плану евакуації персоналу та обладнання, щоб у разі необхідності швидко перемістити їх у безпечне місце. Цей план також може включати підготовку тимчасових робочих місць та обладнання в іншому місці.

Забезпечення безпеки персоналу, обладнання та майна через залучення додаткових засоби безпеки, таких як камери відео-спостереження, засоби безпеки та інші заходи.

Навчання персоналу щодо заходів безпеки, планів евакуації та інших важливих питань, пов'язаних із військовим конфліктом. Персонал повинен бути готовий до можливих ситуацій і знати, як діяти в надзвичайних ситуаціях.

Співпраця з військовими - співпраця з місцевою військовою владою може бути надзвичайно корисною. Вона може надати інформацію про безпеку, допомогти в організації евакуації та забезпеченні безпеки підприємства.

Таким чином, адаптація підприємства до військового конфлікту потребує продуманої стратегії та плану дій, але є цілком реальною до реалізації.

РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Пастушенко В.В.

*Науковий керівник: Савченко А. В., викладач
Вінницький транспортний фаховий коледж*

«Відбудувати Україну – це відновити принципи життя, відновити простір життя, відновити те, що робить людей людьми. ...Звичайно, йдеться не лише про відновлення матерії життя, а й про інституційний розвиток. Наша держава стала кандидатом на вступ у Європейський Союз... Ми маємо ще посилити наші інституції, ми маємо ще оновлювати стандарти життя... І відбудова України стане для нас усіх такою ж великою реформою, бо ми всі разом об'єднаємо демократичний світ настільки, що кожен побачить: світогляд вільних людей завжди перемагає. Світ побачить, що ніхто й ніколи не зможе досягнути війною своїх цілей.» Це слова Володимира Зеленського на Міжнародній конференції з питань відновлення України в Лугано [1].